

значно зростає, особливо в умовах виникнення кризових явищ на підприємстві, коли саме завдяки проведенню комплексного економічного аналізу вдається визначити причини кризи та розробити і обґрунтувати можливі шляхи виходу з криз. Сучасний економічний аналіз дає можливість запроваджувати на підприємстві системи комп'ютерного аналізу основних показників діяльності підприємства. Таким чином, менеджер, маючи правильно поставлені завдання, ретельно дослідивши реальні проблеми, за допомогою економічного аналізу, зможе привести свою фірму до процвітання.

Література:

1. Шкарабан С., Лазаришина І. Теоретичні засади економічного аналізу в умовах становлення ринкових відносин в Україні. *Економічний аналіз*. 2010. №7. С. 11-19.
2. Агапова А. Економічний аналіз в управлінні діяльністю суб'єктів господарювання. *Економічний аналіз*. 2010. №5. С. 44-47.

ОСОБЛИВОСТІ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ЗІ СТВОРЕННЯ КОМПЛЕКСУ ПЕРЕРОБКИ ЯГІД, ФРУКТІВ ТА ОВОЧІВ

Довгопол О.

Науковий керівник: Токар І.І., асистент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Комплекс з переробки ягід, фруктів та овочів – це кооперативне підприємство в межах Привільненської ОТГ, діяльність якого здійснюється шляхом об'єднання індивідуальних виробників громади на добровільних засадах задля раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів в межах кооперативної власності та поліпшення умов життя своїх членів.

Діяльність комплексу ґрунтується на функціонуванні бізнес-моделі, яка містить наступні етапи.

Етап 1. Вирощування приватними домогосподарствами та суб'єктами господарювання на території громади сировини – продукції ягідництва, садівництва та овочівництва, а також грибів

Етап 2. Закупівля/приймання сировини у домогосподарств та інших суб'єктів господарювання і/або членів кооперативу на комерційних засадах у пунктах приймання.

Етап 3. Технологічна обробка та підготовка сировини на виробничих потужностях комплексу (мийка, сортування, чищення та ін.), передавання сировини на сушіння.

Етап 4. Сушіння підготованої сировини у сушильних шафах, фасування та зберігання готової продукції на складі.

Етап 5. Реалізація готової продукції трейдерам та кінцевому споживачу через канали збуту.

Етап 6. Розподіл доходів між учасниками кооперативу та реінвестування

у розвиток комплексу, масштабування бізнесу.

Наведена бізнес-модель є моделлю повного циклу, тобто містить повну картину реалізації проєкту від вирощування сировини, до його перспективного розвитку.

У зв'язку з тимчасовою окупацією та веденням бойових дій на Півдні України, вітчизняний ринок втратив значну частку сировинної бази і виробничих потужностей з переробки такої продукції. Перерозподіл структури сировинного ринку змістив акценти на користь нарощування обсягів виробництва у Центральній та Західній частині країни. Відповідно до технології зберігання та транспортування, виникає об'єктивна необхідність розміщення локальних бізнесів із переробки ягід, овочів та фруктів поблизу із місцем їх вирощування.

Розвинуте ягідництво, садівництво, овочівництво у поєднанні з транзитним потенціалом – приваблива ніша для зростання.

СУТЬ І ЗМІСТ КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ПІДХІД

Жованик О.О., здобувач вищої освіти на рівень PhD

Науковий керівник: Деділова Т.В., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Зазвичай, комерційна діяльність розглядається в контексті товарно-грошового обігу, тобто як ринкова складова, що підпорядковується дії об'єктивних ринкових законів та має закономірності власного розвитку. Ключовою є схема обміну «товар – гроші – товар», що дозволяє отримувати доходи від продажу товарів (робіт, послуг) за ціною, яка б забезпечувала цільовий рівень прибутку та його обсяги, необхідні для здійснення основної діяльності суб'єкта господарювання за принципом самоокупності і самофінансування. Такий погляд є свідченням виокремлення поняття «комерційна діяльність» в окрему важливу економічну категорію, яку можна розглядати у широкому та вузькому сенсі.

Українські вчені-економісти [1-3] узагальнено надають наступне тлумачення означеної категорії у широкому її розумінні. Комерційна діяльність – це спосіб організаційно-економічних і функціональних напрямів реалізації відносин між суб'єктами господарювання у площині купівлі-продажу, що мають операційний характер і спрямовані на упорядкування взаємодії між ними з метою задоволення попиту споживача і отримання прибутку.

У більш вузькому понятті комерційна діяльність – це активність суб'єктів підприємництва, різна за своїми масштабами і напрямками, але така, що завжди має за мету отримання прибутку. Дане визначення окреслює межі поняття комерційної діяльності як підприємництва або бізнесу. Такий підприємницький підхід є характерним для функціонування стратегічних одиниць бізнесу (так званих бізнес-юнітів) і, зазвичай, безпосередньо пов'язаний із торгівлею. Цієї